

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 77 0 P 060676 19 Rev
Banjaluka, 02.10.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija, Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja G.R. iz K.D., koga zastupa punomoćnik S.Z., advokat iz K.D., protiv tuženog S.B. iz K.D., koga zastupa punomoćnik S.D., advokat iz B., radi utvrđenja, vrijednost predmeta spora: 45.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prijedoru broj: 77 0 P 060676 18 Gž od 05.6.2019. godine, na sjednici održanoj dana 02.10.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.316,25 KM

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 P 060676 14 P od 24.3.2017. godine utvrđeno je da je nedopušteno izvršenje u izvršnom postupku Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 I 008556 11 I 2, na stanu u vlasništvu i posjedu tužitelja, sa dijelom 1/1, koji se nalazi u K.D., ..., ulaz 2, sprat 1, stan broj 19, bez hipoteke, status vlasnika stana evidentiran u Knjizi uloženi ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova, list broj: 937, knjiga 6, k.o. K. D.-g., a posjed stana i status posjednika stana evidentiran u listu nepokretnosti br. 50/6, k.o. K.D. 2 (stav 1).

Ukinuto je rješenje o izvršenju Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 I 008556 11 I 2 od 09.3.2011.godine (stav 2).

Obustavljen je izvršni postupak Osnovnog suda u Prijedoru, broj: 77 0 I 008556 11 I 2 (stav 3).
Određeno je brisanje zabilježbe izvršenja izvršene na osnovu naloga Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 I 008556 06 I od 09.3.2011.godine u javnim registrima za stan opisan u stavu 1. izreke presude (stav 4).

Određena je mjera obezbjeđenja kojom je odložen postupak izvršenja u izvršenom predmetu Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 I 008556 11 I 2 do pravosnažnog okončanja parničnog postupka u predmeta Osnovnog suda u Prijedoru broj: P 77 0 P 060676 14 P (stav 5).

Obavezan je tuženi da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.983,16 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 24.3.2017.godine do isplate (stav 6).

Presudom Okružnog suda u Prijedoru broj: 77 0 P 060676 18 Gž od 05.6.2019. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povrede (kako kaže) odredaba Zakona o izvršnom postupku i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se obje nižestepene presude preinače tako da se odbije tužbeni zahtjev.

Tužitelj, u odgovoru na reviziju predlaže da se ista odbaci, kao nedopuštena ili odbije, kao neosnovana.

U konkretnom slučaju radi se o tužbi za utvrđenje (tužbeni zahtjev se ne odnosi na novčani iznos) u kojoj je tužitelj, shodno odredbi člana 321. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu ZPP), označio vrijednost predmeta spora iznosom od 45.000,00 KM, pa je, suprotno tvrdnji tužitelja, revizija dozvoljena, jer označeni iznos prelazi vrijednost od 30.000,00 KM, koju propisuje odredba člana 237. stav 2. ZPP, kao uslov za dozvoljenost revizije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se proglasi nedopuštenim izvršenje opisano u izreci prvostepene presude, da se ukine rješenje o izvršenju, obustavi izvršni postupak i izvrši brisanje zabilježbe izvršenja iz javnih evidencija u kojima je upisan stan (bliže opisan u izreci prvostepene presude) na kojem je traženo izvršenje. Stavljen je i zahtjev (koji je i usvojen) za izdavanje mjere obezbjeđenja, ali se odluka u tom dijelu ne pobija (niti se može pobijati po odredbama ZPP) revizijom, pa se tim dijelom dalje neće baviti ni ovaj sud.

Prema utvrđenju nižestepenih sudova tuženi je kao tražilac izvršenja pokrenuo izvršni postupak kod Osnovnog suda u Prijedoru dana 13.12.2006. godine protiv izvršenika Dž.R. (oca tužitelja), radi namirenja novčanog potraživanja utvrđenog i dosuđenog pravosnažnom presudom. Doneseno je rješenje o izvršenju dana 27.10.2009. godine i namirenje određeno popisom, procjenom i prodajom pokretnih stvari izvršenika. U daljem toku izvršnog postupka izvršni sud je obustavio postupak izvršenja na pokretnim stvarima, dana 01.02.2011. godine, pa je tuženi, kao tražilac izvršenja, dana 01.6.2010. godine predložio izmjenу predmeta i sredstva izvršenja na način da se izvršenje odredi na stanu opisanom u izreci prvostepene presude, što je sud dozvolio rješenjem od 09.3.2011. godine. Tužitelj je, kao treće lice u tom izvršnom postupku, podnio prigovor uz obrazloženje da je on, a ne izvršenik, vlasnik predmetnog stana. Njegov prigovor je usvojen, rješenjem od 05.9.2013. godine, te je ukinuto rješenje o izvršenju i prijedlog za promjenu predmeta i sredstva izvršenja odbijen, kao neosnovan. Odlukom drugostepenog suda od 17.4.2014. godine, po žalbi tražioca izvršenja (tuženog), to rješenje je ukinuto, pa je u ponovnom postupku, zaključkom od 05.6.2014. godine tužitelj, kao treće lice, upućen da pokrene parnični postupak radi dokazivanja da je izvršenje na predmetnom stanu nedopušteno, što je on i učinio podnošenjem tužbe od 26.6.2014. godine. Dalje je utvrđeno da je dana 11.4.2007. godine zaključen ugovor o poklonu nekretnina, istog dana ovjeren kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem: 077-01-OV-07-000-259, između Dž.R., kao poklonodavca i tužitelja, kao poklonoprimca, predmetom kojeg je bio predmetni stan. Rješenjem RUGIP broj: 25-952-K-22/07 od 25.4.2007. godine, na temelju ugovora o poklonu, dozvoljen je upis prava svojine na predmetnom stanu u korist tužitelja sa 1/1 dijela, pa je takav upis i izvršen narednog dana, 26.4.2007. godine, u Knjigu uložениh ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova (u daljem tekstu: Knjiga uložениh ugovora), list broj: 937, knjiga 6. U listu nepokretnosti broj: 50/01 u katastarskom operatu, kao korisnik predmetnog stana bio je najprije upisan Dž.R., ali je tužitelj dana 19.4.2011. godine podnio zahtjev za

ispravkom, pa je rješenjem broj: 21.25/952.1-608/11 od 03.5.2011. godine zahtjevu udovoljeno i tužitelj je upisan kao korisnik predmetnog stana.

Nalazeći da je tužitelj postao vlasnik predmetnog stana 26.4.2007. godine, na osnovu upisa u Knjigu uloženi ugovora, koji je izvršen na temelju ugovora o poklonu, prije nego što je tuženi, kao tražilac izvršenja, promijenio predmet i sredstvo izvršenja, prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu pozivajući se na odredbe člana 20. stav 1. i 33. Zakon o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima ("Službeni list SFRJ" broj 6/80 i 36/90 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 36/03 – u daljem tekstu: ZOSPO), uz napomenu da iste odredbe (član 23. stav 1. i član 53) sadrži i sada važeći Zakon o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 124/08, 58/09, 95/11 i 60/15 – u daljem tekstu: ZSP), te na odredbe člana 53. i 72. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18 – u daljem tekstu ZIP).

Drugostepeni sud je prihvatio činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda, te je odbio žalbu tuženog i potvrdio prvostepenu presudu uz obrazloženje da bi žalbeni navodi tuženog o savjesnosti ugovarača i s tim u vezi o ništavosti predmetnog ugovora o poklonu, bili od značaja da je tuženi paulijanskom tužbom (actio pauliana), u zakonskom roku, tražio da se dužnikova pravna radnja oglasi bez dejstva prema povjeriocu i da se povjeriocu dopusti namirenje iz predmeta pobijane radnje do visine njegovog tužbenog zahtjeva, kako je to predviđeno odredbama člana 280. - 285. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj: 17/93, 3/96, 39/03, 74/04, u daljem tekstu: ZOO).

Pobijana presuda je pravilna i navodima revizije nije dovedena u bilo kakvu sumnju.

Neosnovana je tvrdnja revidenta da je pogrešno primjenjena odredba člana 72. stav 3. ZIP zato što je izvršena zabilježba izvršenja u katastarskom operatu, pa da slijedom toga prenošenje prava vlasništva na predmetnom stanu sa izvršenika (Dž.R.) na tužitelja, ne sprječava izvršenje.

Revident gubi iz vida da je tužitelj pravo svojine na predmetnom stanu stekao prije nego što je on u izvršnom postupku promijenio način i sredstvo izvršenja i prije nego što je izvršena zabilježba izvršenja u katastarskom operatu, na predmetnom stanu.

Tužitelj je pravo svojine na predmetnom stanu stekao dana 26.4.2007. godine, upisom u Knjigu uloženi ugovora, izvršenim na osnovu zaključenog ugovora o poklonu. Naime, odredbom člana 33. ZOSPO (koji je bio na snazi kada je zaključen ugovor i izvršen upis) je propisano da se na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnosti stiče upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom. U konkretnom slučaju navedeni ugovor o poklonu je bio pravni osnov za sticanje prava svojine na predmetnom stanu, a upis u Knjigu uloženi ugovora, zakonom propisani način sticanja. Radi se o posebnom dijelu nepokretnosti (etažnoj svojini), o kojoj govori odredba člana 19. ZOSPO, odredba člana 1. stav 1. Zakona o svojini na dijelovima zgrade („Službeni glasnik SR BiH“, broj: 35/77 – u daljem tekstu: ZSDZ), a sada odredba člana 80. ZSP. Prema odredbi člana 21. stav 1. ZSDZ, etažna svojina upisuje se u posebnu zemljišnu knjigu koja nosi oznaku "Etažna svojina" („E“). Odredbom člana 30. Zakona o zemljišnim knjigama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 67/03 i 33/04 – u daljem tekstu: ZZK) koji je bio na snazi u vrijeme upisa prava svojine tužitelja, bilo je propisano da se stanovi upisuju u zemljišne knjige, a kasnijim izmjenama ovog člana (Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 119/08) da se za svaku zgradu koja se etažira uspostavlja zemljišnoknjižni uložak, koji se označava kao etažni, te da se za svako vlasništvo

na stanu ili poslovnom prostoru ili drugoj samostalnoj prostoriji uspostavlja poseban zemljišnoknjižni uložak. U daljem tekstu ove odredbe propisani su uslovi i način upisa etažne svojine te sadržaj etažnog zemljišno knjižnog uložka, a poseban akt o tom „etažiranju“ trebao je donijeti Ministar pravde u određenom roku. Uspostavljanje evidencije „Etažne svojine“ kroz zemljišnu knjigu u praksi nije realizovano. Zato se pravo svojine na stanovima upisivalo (i još uvijek se upisuje) u Knjigu uložanih ugovora u skladu sa Zakonom o premjeru i katastru nekretnina („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 19/96 i 15/00, koji je bio na snazi u vrijeme upisa tužitelja). Odredbom člana 181. Zakona o katastru Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj: 60/11), kao i odredbom člana 189. sada važećeg Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj: 6/12), takođe je propisano da će se do dana osnivanja katastra nepokretnosti koristiti i održavati popisni katastar i druge katastarskoknjižne evidencije, između ostalih, i Knjiga uložanih ugovora. Prema tome, jedino relevantno u konkretnom slučaju je to da je tužitelj u Knjigu uložanih ugovora upisan kao vlasnik predmetnog stana, prije nego što je tražilac izvršenja (ovdje tuženi) u izvršnom postupku promjenio način i sredstvo izvršenja i prije nego što je izvršena zabilježba izvršenja u katastarskom operatu, na predmetnom stanu, slijedom čega nema mjesta primjeni odredbe člana 72. stav 3. ZIP, na čemu insistira revident.

Navodi revizije kojima se tuženi poziva na odredbu člana 103. uvezi sa članom 280. i 283. stav 1. ZOO, takođe nisu od uticaja na rješenje ovoga spora iz razloga koje je dao drugostepeni sud.

Svaki vjerovnik čije je potraživanje dospjelo za isplatu (ovdje bi to bio tuženi), i bez obzira kad je nastalo, može pobijati pravnu radnju svog dužnika (ovdje bi to bio Dž.R.) koja je preduzeta na štetu vjerovnika (član 280. stav 1. ZOO), a pobijanje se može vršiti tužbom ili prigovorom (član 283. stav 1. ZOO). Međutim, da bi uspio sa ovakvom tužbom ili prigovorom i pod uslovom da se prihvate tvrdnje revidenta da su njegov dužnik i treća osoba, sa kojom je zaključio ugovor o poklonu predmetnog stana, bili nesavjesni – da su znali ili mogli znati da mu takvom radnjom nanose štetu (član 281. stav 1. ZOO), tuženi je morao dokazati da je tom radnjom (zaključenjem ugovora o poklonu) njegov dužnik (Dž.R.) ostao bez sredstava kojima bi mogao ispuniti potraživanje tuženog kao vjerovnika (član 280. stav 2. ZOO), a on u tom pravcu nije uopšte provodio dokaze.

Kod činjenice da je tuženi u izvršnom postupku kao predmet izvršenja označio predmetni stan tek podneskom od 01.6.2010. godine, okolnost da je izvršni naslov – pravosnažnu sudsku odluku, stekao još 27.9.2006. godine i da je prijedlog za izvršenje podnio dana 13.12.2006. godine (u kojem je kao predmet izvršenja označio samo pokretne stvari), nije mogla ishoditi drugačiju odluku.

Naprijed izloženo i ostale navode revidenta čini irelevantnim za presuđenje ove pravne stvari, slijedom čega je revizija odbijena, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku, koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Osim toga, u odgovoru su samo ponovljeni navodi koji su isticani i tokom postupka, a novoistaknuti nisu bili od uticaja na odluku o reviziji.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić

